

परराज्यातून आणलेल्या वाळूचे सनियंत्रण
करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महसूल व वन विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: गौखनि-१०/०१२५/प्र.क्र.१०/ख-१
मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक: २४ जानेवारी, २०२५

वाचा -

- १) महाराष्ट्र गौण खनिज उत्खनन (विकास व विनियमन), नियम-२०१३
- २) शासन पनरपत्रक क्रमांक गौखनि-१०/१११०/प्र.क्र.४४६/ख, दि.२३/०२/२०११
- ३) महसूल व वन विभाग, शासन परिपत्रक क्रमांक : गौखनि-०७२०/प्र.क्र.८५/ख-१,
दिनांक ०५ फेब्रुवारी, २०२१.

प्रस्तावना-

राज्यामध्ये वाळूच्या उपलब्धतेचा तुटवडा जाणवत असल्याने राज्यातील वाळूची मागणी पूर्ण करण्यासाठी इतर राज्यातून वाळू वाहतूक करणा-या वाहनाकडे वैध वाहतूक पास असल्यास राज्यात वाळू घेवून येण्यास कोणत्याही प्रकारे प्रतिबंध करण्यात येऊ नये अशा प्रकारच्या सूचना राज्यातील सर्व जिल्हाधिकारी यांना देण्यात आलेल्या आहेत. परराज्यामधून राज्यामध्ये येणा-या वाळूचे सनियंत्रण करणे तसेच, परराज्यामधील वाळू व राज्यामधील वाळू यामधील भेद ओळखून अवैध वाळू वाहतूकीस आळा घालण्याबाबतची कार्यपद्धती निश्चित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय-

परराज्यातून आणलेल्या वाळूचा साठा व निर्गतीबाबत कार्यपद्धती निश्चित करण्यासाठी संदर्भ क्र.३, दिनांक ०५.०२.२०२१ रोजीचे शासन परिपत्रक याद्वारे अधिक्रमित करण्यात येत असून परराज्यामधून राज्यामध्ये येणा-या वाळूचे सनियंत्रण करणे तसेच, परराज्यामधील वाळू व राज्यामधील वाळू यामधील भेद ओळखून अवैध वाळू वाहतूकीस आळा घालण्याबाबत पुढीलप्रमाणे कार्यपद्धती निश्चित करण्यात येत आहे:-

- १.परराज्यातून वाळू/रेती वाहतूक करण्यासाठी संबंधित व्यक्ती/संस्था यांना गौण खनिजाच्या उत्खनन व वाहतूक याबाबत महाखनिज या ऑनलाईन प्रणालीमध्ये नोंदणी करणे बंधनकारक राहिल.
२. ज्या व्यक्तींना/संस्थांना वाळू घाट / वाळू डेपो संबंधित राज्याच्या प्रशासनाने मान्यता प्रदान केली असेल केवळ त्यांनाच परवाना द्यावा.
३. इतर राज्यातून वाळूची वाहतूक करणा-या वाहनांची राज्याच्या सिमेवर तपासणी नाके (Check Post) उभारून तपासणी करण्यात यावी.
४. परराज्यातून वैध मार्गाने येणा-या वाळूची क्षेत्रीय कार्यालयाने अनुज्ञप्ती तपासून त्या राज्यातून आणलेली वाळू वैध परवान्याद्वारे आणल्याची खात्री करावी.
५. महाखनिज प्रणालीवर अर्जदाराला वाळू वाहतुकीकरीता प्रमाणित मुख्य स्रोताबाबत पुरावा म्हणून आवश्यक कागदपत्र अपलोड करण्याची सुविधा उपलब्ध करून द्यावी.

- ६.संबंधितांना झिरो रॉयल्टी पास देण्याबाबतची कार्यवाही संबंधित जिल्हाधिकारी कार्यालयाने करावी.
- ७.संबंधित व्यक्ती/संस्था स्वतःच्या वापरासाठी परराज्यातून आणलेल्या वाळूचा साठा न करता थेट बांधकामाच्या ठिकाणी नेणार असल्यास अशा व्यक्ती/संस्थेकडे त्या राज्यातील वैध वाहतूक पास परिमाणासह असणे बंधनकारक राहिल.
- ८.राज्यात प्रवेश करणा-या वाहनासोबत प्रवेश केलेल्या जिल्ह्यातील E-TP सोबतच अंतीम ठिकाणापर्यंत वाळू वाहतूक होईपर्यंत ज्या-ज्या जिल्ह्यातून सदर वाहन मार्गक्रमण करील त्या-त्या जिल्ह्यांची E-TP अनिवार्य राहिल.
- ९.महाखनिज प्रणालीमध्ये परराज्यातून येणा-या वाहनाचा तपशील, वाहनाचा प्रकार व त्याची क्षमता इत्यादी माहिती नोंदविणे बंधनकारक राहिल.
- १०.परवानाधारक / अर्जदार यांनी वाळू वाहतुकीसाठी निश्चित केलेला मार्गाची माहिती महाखनिज प्रणालीवर नोंदवून त्याच मार्गाने मार्गक्रमण करणे बंधनकारक राहिल.
- ११.संबंधित व्यक्ती/संस्था परराज्यातून आणलेल्या वाळूचा साठा करून विक्री करणार असेल तर, महाराष्ट्र गौण खनिज उत्खनन (विकास व विनियमन) नियम, २०१३ मधील नियम ७१ ते ७८ मधील तरतूदीनुसार व्यापारी परवाना घेणे आवश्यक आहे. तसेच आवश्यकतेनुसार व्यापारी परवान्याचे नुतनीकरण करता येईल.
- १२.संबंधित व्यक्ती/संस्था हे ज्या जमिनीवर परराज्यातून आणलेल्या वाळूचा साठा करणार असतील ती जमीन अकृषक असणे आवश्यक आहे. त्या दृष्टीने क्षेत्रीय कार्यालयाने महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ मधील तरतूदीनुसार कार्यवाही करणे आवश्यक राहिल.
- १३.संबंधित व्यक्ती/संस्था यांनी वाळूचा साठा व विक्रीची दैनंदिन नोंद महाखनिज प्रणालीवर ऑनलाईन घेणे बंधनकारक राहिल.
- १४.परराज्यातून आणलेल्या वाळूचा वाळूसाठा वैध परवान्यापेक्षा जास्त आढळल्यास अथवा झिरो रॉयल्टी पासेस शिवाय वाहतूक केल्याचे आढळून आल्यास महाराष्ट्र जमीन महसूल संहिता, १९६६ च्या ४८ (७) व ४८(८) नुसार दंडात्मक कारवाई करावी.
सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संगणक संकेतांक २०२५०१२४१२२६५६८११९ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.
महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांचे आदेशानुसार व नांवाने.

(शिवाजी चौरे)

अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत:-

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राजभवन मलबार हिल, मुंबई.
- २) मा. मुख्यमंत्री, महाराष्ट्र राज्य यांचे अ.मु.स., मंत्रालय, मुंबई

- ३) मा. उप मुख्यमंत्री यांचे सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ४) सर्व मा. मंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ५) सर्व मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ६) मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, विधानभवन, मुंबई
- ७) मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई.
- ८) मा. विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई
- ९) सर्व विभागीय आयुक्त.
- १०) सर्व जिल्हाधिकारी.
- ११) निवडनस्ती